

การใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

The usage Creative drama for Developing emotional intelligence in student with learning disability

สุธารัตน์ ธาณี*

Sudarat Thanee

กุสุมา เทพรักษ์**

Kusuma Theppharak

Received : December 8, 2020

Revised : March 25, 2022

Accepted : April 20, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาละครสร้างสรรค์นำไปสร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และ 2. เพื่อนำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไปดำเนินการวิจัย พร้อมติดตามผลและประเมินผลการวิจัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน โรงเรียนบ่อพานพิทยาคม รัชสมัยคลาภิเษก ตำบลบ่อพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์การสุ่มกลุ่มตัวอย่างคือ แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กระบวนการศึกษาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ละครสร้างสรรค์เป็นละครประเภทหนึ่งที่เน้นกระบวนการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนผ่านประสบการณ์ และประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำหลักการกระบวนการของละครสร้างสรรค์สร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน แผนละ 50 นาที 2. ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการละครสร้างสรรค์พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนจำแนกเป็นรายบุคคล มีค่าเพิ่มขึ้น ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนทดลอง

*นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Master of Arts students Suan Sunandha Rajabhat University

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Lecturer of the Department of Performing Arts Faculty of Liberal Arts Suan Sunandha Rajabhat University

มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 30.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.39 และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 55.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.06 ค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ละครสร้างสรรค์ / ความฉลาดทางอารมณ์

ABSTRACT

This research has the objective 1.) To study creative drama and bring it to organize a plan of creative drama activity experience to develop emotional intelligence, relationship of students with learning disabilities. 2) To conduct research along with monitoring and evaluation of research results, including research follow up and assessment. Target groups used in this study were 25 learning disability students studying in junior high school level at Porpanpittayakom Ratchamangkhalapisek school, academic year 2019. They were chosen by using Cluster Sampling. Obtained by a specific random method. The selection was performed using a random sample for screening form for persons with learning disabilities Ministry of Education. Research instruments 1.) Creative drama learning management plan to develop emotional intelligence of students with learning disabilities junior high school level 2) Emotional Intelligence Scale Relationship of students with learning disabilities. This study is a type of research One-group Pretest-Posttest Design and Data analysis using percentage, mean, standard deviation, and t-test statistic. The research results: 1. Creative Drama Knowledge Series is a type of drama that focuses on the learning process form experience and five senses; create a plan to organize a creative drama activity experience to develop emotional intelligence relationship in the students with learning disability totally 8 plans, each plan takes 50 minutes. 2. The usage Creative drama for Developing emotional intelligence relationship in student with learning disability of Junior high school level in Porpanpittayakom Ratchamangkhalapisek school. This research found that the creative drama process developed emotional intelligence relationship in students with learning disability Individually classified has an additional value. The results of comparing scores before the experiment had mean scores of 30.24 and standard deviation of 3.39 and after the experiment there was an average score of 55.88 and standard deviation of 7.06 the mean was significantly higher at the .01.

Keywords : Creative Drama / Emotional Intelligence

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ละครสร้างสรรค์เป็นละครที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสมมติบทบาทหรือการแสดงละครภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยเน้นอิสรภาพในการคิด และการแสดงออกของผู้เรียนด้วยจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ทักษะในด้านการแสดงออกด้วยร่างกาย และภาษา ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย ตลอดจนทักษะของการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงทักษะการจัดการกับปัญหา ทั้งนี้เป็นการทำงานเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในประเด็นต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นการเรียนรู้นั้นๆ กระบวนการละครสร้างสรรค์พัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้าน

พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในสิ่งต่างๆ ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นอย่างมีความสุข (Chuangwivatthanaporn, 2003, p.10) สอดคล้องกับ (Damrung, 2004, p.12) ละครสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กตามความถนัดของแต่ละคน การพัฒนาเด็กผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์นั้น นอกจากจะพัฒนาทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเอง และการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มแล้ว เทคนิคของละครสร้างสรรค์ยังเป็นการเล่นสมมติฝึกจินตนาการและความเชื่อ เป็นวิธีการที่ทำให้เด็กได้ทดลองหาเหตุผล จดจำ สร้างสรรค์ ต่อสู้ แก้ปัญหา โดยซึมซับจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ตนได้ประสบพบเห็น ด้วยกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่เป็นการจัดเตรียมในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่นที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่นเอาไว้เป็นอย่างดีในการเล่นของเด็กๆ โดยทั่วไปนั้นเป็นไปแบบไร้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นการเล่นแบบเสรีตามใจชอบ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ สนองต่อความต้องการของผู้เรียนในชุมชนรวมถึงการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเป็นธรรมกับทุกคน นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 10 (1) ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ได้เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับผู้ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ตามแผนนโยบายรัฐบาลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง จึงมีการกำหนดในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 วรรคที่ 1 เป็นจุดสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินงานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งการวิเคราะห์ คัดแยกเพื่อรู้จักนักเรียนและกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ทั้งนี้โดยมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย (Office of the Basic Education Commission, 2010, p.31)

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีลักษณะบางอย่างที่อาจเป็นความบกพร่องเหล่านี้ ตั้งแต่เมื่อเริ่มเรียนระดับชั้นต้น ๆ แล้วก็นำสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาในเรื่องที่เป็นความบกพร่องดังกล่าวอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ควรจะต้องแก้ที่พื้นฐานอารมณ์ในการรับรู้ของเด็กเหล่านี้ และโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก เป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมจัดการศึกษารูปแบบเรียนร่วมปีการศึกษา 2548 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กพิเศษที่มีระบบการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามระเบียบกระทรวงได้กำหนดไว้จากการคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในแต่ละปีจะพบว่ามียอดที่เพิ่มขึ้นทุกปี เช่น ในปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 1 จากการคัดกรองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียนทั้งหมด 96 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด 45 คน ภาคเรียนที่ 2 ได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนอีกครั้งและพบว่ามียอด 25 คน ตามสถิตินักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

ตารางที่ 1 ตารางแสดงข้อมูลจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557-2562 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2557	87	24
2558	93	32
2559	88	28
2560	121	35
2561	99	44
2562	96	45

Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2000, p.10) กล่าวว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงหรือมีทักษะทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดี จะเป็นคนที่สามารถรับรู้ เข้าใจและจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ดี รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น จึงมักจะประสบความสำเร็จมีความพึงพอใจในชีวิต สามารถสร้างสรรค์งานใหม่ๆ ออกมาได้เสมอ ตรงกันข้ามกับคนที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ มักจะเต็มไปด้วยความขัดแย้งภายในจิตใจ จึงทำให้ขาดสมาธิในการทำงาน และมีความคิดที่หมกมุ่นกังวล ไม่ปลอดโปร่ง ซึ่งในปัจจุบัน นักวิจัยต่างยืนยันว่า เขาวนปัญญามีส่วนเกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในชีวิต เช่น การเรียน หรือการทำงานเพียง 20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ที่เหลือเป็นปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะสัมพันธ์ภาพเป็นทักษะพื้นฐานของบุคคลในสังคมซึ่งการดำรงชีวิตที่มีความสุขในสังคมได้ต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ เพื่อการแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพของตนเอง (Kasemsuk, 1992 p.12)

จากการศึกษาเบื้องต้นที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธ์ภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กรณีศึกษานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก โดยนำกระบวนการละครสร้างสรรค์มาพัฒนาเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อตนเอง สังคมประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาละครสร้างสรรค์นำไปสร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธ์ภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เพื่อนำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธ์ภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไปดำเนินการวิจัย พร้อมติดตามผลและประเมินผลการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นงานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีหลักการในการสร้าง 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ศึกษานโยบายการจัดการเรียนร่วม กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษา

3. ศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4. ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับละครสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

5. สร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

หลักการในการหาคุณภาพเครื่องมือ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อหลักประธานและกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประธานและกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมแล้วนำเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

4. แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ การตรวจสอบและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แล้วไปใช้สอนกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีหลักการในการสร้าง 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบ เทคนิคการเขียนข้อสอบและวิธีการใช้แบบทดสอบจากตำรา หนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของกรมสุขภาพจิต

2. สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบให้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีที่สามารถวัดผล ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3. นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิธีหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลความฉลาดทางอารมณ์ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2. นำแบบทดสอบเสนอต่อหลักคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

4. แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ผ่านกระบวนการ การตรวจสอบ และอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

5. นำแบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ระยะก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพื่อขออนุญาตใช้และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับวัยรุ่น (อายุ 12-17 ปี)

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก เพื่อขออนุมัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) โดยครูที่เลี้ยงเป็นผู้ประเมิน เก็บข้อมูลตรวจและบันทึกคะแนน

ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ซึ่งจัดกิจกรรมตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2562 ถึงเดือนมกราคม 2563 รวมระยะเวลา 3 เดือน

ระยะหลังการทดลอง

1. นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (Post-test) ใช้แบบประเมินฉบับเดิมโดยครูที่เลี้ยงเป็นผู้ทำการประเมิน เก็บข้อมูลตรวจและบันทึกคะแนน

2. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) มาวิเคราะห์และเปรียบเทียบตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบผลความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 การจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากการเปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติก่อนและหลังทดลอง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้แบ่งรายละเอียดตามกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ 3) แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ทั้งหมด 8 แผน แผนที่ 1 และแผนที่ 8 เป็นแผนการทดสอบ Pre-test และ Post-test แผนที่ 2 ถึงแผนที่ 7 เป็นการจัประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

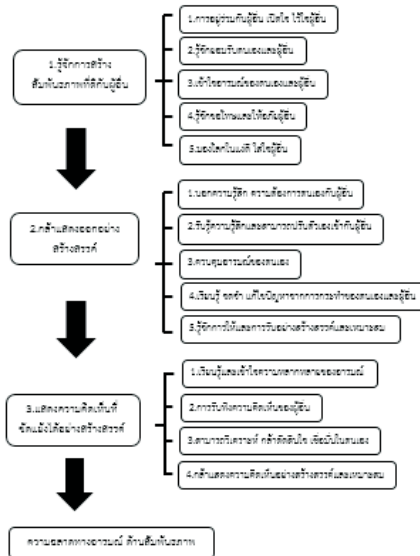
1. สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นต้องรู้จักตนเองและยอมรับตนเอง และต้องมีการเรียนรู้ผู้อื่น อีกทั้งยังต้องเรียนรู้ที่จะกระทำหรือปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่าง สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมและสภาพแวดล้อมต่างๆ กล่าวแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ที่อยู่บนความ เหมาะสม ผู้วิจัยได้พิจารณาความสามารถของผู้เรียนในการจัดเรียนรู้ประกอบไปด้วยแผนการจัประสบการณ์ กิจกรรมละครสร้างสรรค์ 2 แผน การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้นั้น ควรเป็นบุคคลที่มีความเอาใจใส่ผู้อื่น เข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นรู้จักขอโทษและให้อภัยผู้อื่น จึงจะนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่นได้อย่างต่อเนื่องและมีความสุข ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาจากความสามารถของนักเรียนและจัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับตัวผู้เรียนในการกำหนดประเด็นคำถามของปัญหา โดยสามารถพิจารณาจากข้อมูลผู้เรียน จากการ สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสร้างความ เข้าใจ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งปัญหาที่เกิดจากตนเองและผู้อื่น

2. กล่าวแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นนั้น ตามกรม สุขภาพจิตและนักวิชาการหลายท่านได้รวบรวมความหมายและแนวทางในการปฏิบัติว่าต้องมาจากความเข้าใจ การยอมรับผิดและการให้อภัย เข้าใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีเรียนรู้ การแก้ไขปัญหา จึงจะส่งผลไปถึง การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม จากความหมายและแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยจึงจัดการเรียนรู้กับ ผู้เรียนผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ ทั้งหมด 2 แผน ในสัปดาห์ที่ 3 หลังกิจกรรมละครสร้างสรรค์ สะท้อนให้ ผู้วิจัยมองเห็นว่าผู้เรียนมีความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสามารถให้แนวทางแก้ไขความรู้สึก ผ่านพฤติกรรมกายของตนเองกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม บนพื้นฐานความเข้าใจในมนุษย์ที่ สามารถรับรู้ความรู้สึกผ่านการสัมผัสทางกาย ผู้เรียนรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นและสามารถปรับเปลี่ยนความรู้สึกของ ตนเองให้ดีขึ้น เป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่าง 2 คนขึ้นไปเพื่อให้มาซึ่งความรักใคร่ ความเข้าใจอันดีต่อกัน สอดคล้องหลักการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นพฤติกรรมการเล่นแบบที่มองเห็นข้อบกพร่อง และพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลถึงว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้จากการ กระทำของผู้อื่นและสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้

3. แสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น คือการเรียนรู้และ เข้าใจในความหลากหลายของอารมณ์ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถวิเคราะห์กล้าตัดสินใจ และแสดง ความคิดเห็นที่ขัดแย้งออกมาได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมบนพื้นฐานประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ จากนิยาม ความหมายข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ขึ้น 2 แผน หลังจบกิจกรรม ละครสร้างสรรค์ผู้เรียนมีการอธิบายถึงเหตุผลของตนเอง ยอมรับฟังถึงเหตุผลความคิดเห็นของคนอื่นพร้อมกับ ทำความเข้าใจ มีการควบคุมและบริหารจัดการกับตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีอาการหลากหลายที่บ่งบอก สะท้อนกับการยอมรับเหตุผล จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

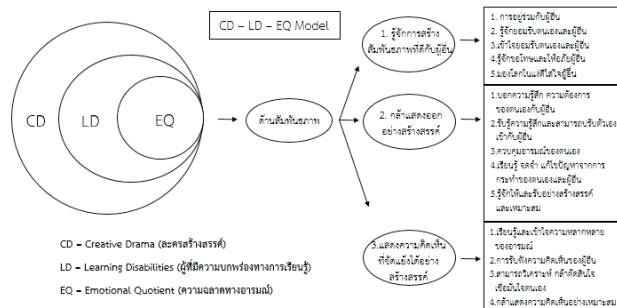
จากการจัดกิจกรรมในทุกๆ ด้าน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้าน สัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้น จะต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าผู้เรียนจะร่วมกิจกรรมหรือไม่ ผู้วิจัยพยายามให้ผู้เรียนอยู่ภายในบริเวณที่ ดำเนินกิจกรรมเพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้นด้วยตัวผู้เรียนเองทั้งหมด จากการจัดกิจกรรม ทั้งหมดส่งผลให้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านจากผลสะท้อนที่เห็นในขณะเข้าร่วมกิจกรรมกับ ผู้เรียนรวมทั้งสอดคล้องกับเอกสารหลักฐานต่างๆ

ผู้วิจัยจึงได้สร้างผลสะท้อนการพัฒนาผู้เรียนเป็นรูปแบบโมเดล เพื่อการเห็นภาพอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

ภาพที่ 1 โมเดลผลสะท้อนการพัฒนาผู้เรียน

และสะท้อนสู่การสร้างเป็นโมเดลของการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ขึ้น ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการศึกษางานวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธ์ภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 ตารางผลการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S. D. _D$	t	Sig.1-tailed)
ก่อนเรียน	30.24	3.39	25.64	6.76	18.97*	0.0000
หลังเรียน	55.88	7.06				

ผลการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์ พบว่า ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 30.24$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 3.39 และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 55.88$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 7.06 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังทดลองพบว่า คะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนความแตกต่างโดยรวมความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 25 คน ก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์ จำแนกตามคะแนนเป็นรายบุคคล

ภาพที่ 3 แสดงผลการจำแนกตามคะแนนเป็นรายบุคคลก่อนและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์

ผลจากการนำกระบวนการละครสร้างสรรค์ไปพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ดำเนินการตามกระบวนการของแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครบทั้ง 8 แผนนั้น ส่งผลให้การพัฒนามีผลที่เพิ่มขึ้นทุกคนด้วยผลต่างและค่าเฉลี่ยก่อนการและหลังการใช้ละครสร้างสรรค์อย่างชัดเจนตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ผู้วิจัยพบว่าละครประเภทหนึ่งซึ่งเน้นกระบวนการมากกว่าการเป็นนักแสดงอาชีพและสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะผู้เรียนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากประสบการณ์และประสาทสัมผัสทั้ง 5 ภายใต้สถานการณ์และกติกาที่ตกลงร่วมกันอันก่อให้เกิดการแสดงละครสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์หรือจุดประสงค์ในการพัฒนา ละครสร้างสรรค์มีรูปแบบของวิธีการแสดงออกและการเรียนรู้แบบละครที่พบว่า ละครเป็นการแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งพื้นฐานนี้จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่เรียกว่า “ละคร” ที่ได้ผ่านระบบการจัดเตรียมข้อมูลและการวางแผนให้เหมาะสมกับวัย หรือพัฒนาของผู้ร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยยังค้นพบอีกว่า ละครสร้างสรรค์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้น จิตนาการจากผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความอิสระต่อการเรียนรู้ การปฏิบัติและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ส่งผลไปถึงการประเมินละครสร้างสรรค์ซึ่งเป็นกระบวนการที่มนุษย์มีความคุ้นเคยอยู่แล้ว ด้วยกระบวนการดังกล่าวละครสร้างสรรค์จึงเป็นกระบวนการช่วยพัฒนาปัญหาของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน คือ 1) ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 2) ด้านภาษา 3) ด้านดนตรี 4) ด้านมิติสัมพันธ์ 5) ด้านการเคลื่อนไหว 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจตนเอง และ 8) ด้านความเข้าใจในธรรมชาติ ได้อย่างครบถ้วน

ผลจากการศึกษาค้นคว้าละครสร้างสรรค์ผู้วิจัยได้ จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน

2. ผลจากการวิจัยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 25 คน ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพัฒนาได้สูงขึ้น ทั้งนี้สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลจากการศึกษาละครสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่ครบถ้วนในการพัฒนามนุษย์ได้ในทุกด้าน ทุกช่วงวัย และสามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่แท้จริงยั่งยืนได้ เพราะด้วยเทคนิคและวิธีการกระบวนการของละคร ที่ให้ผู้ร่วมกิจกรรมนั้นได้ทำการสัมผัสจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงเป็นที่แน่ชัดว่าละครสร้างสรรค์สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนามนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ ภายใต้กระบวนการพื้นฐานของชีวิตที่ใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Chuengwiwatthanaporn (2004) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากการสมมุติบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรม ภายใต้สถานการณ์สมมุติที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ พบเจออีกว่ามีความสอดคล้องกับ Damrung (2004) ที่กล่าวถึงละครสร้างสรรค์ว่า เป็นรูปแบบของละครชนิดที่เกิดจากการตัดสินใจ การไม่พยายามอวดผู้ชม และการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยมีผู้นำกิจกรรมเป็นผู้นำพา กิจกรรมและมีผู้ร่วมกิจกรรมที่ต้องใช้จินตนาการเพื่อเล่นบทบาทสมมติ ด้วยกระบวนการทั้งหมดเป็นการศึกษาเพื่อนำมาสร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้มองถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นอันดับแรกในการเริ่มต้นเพื่อสร้างแผนจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ขึ้น ศึกษาถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมละคร ให้เหมาะสมมากที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์และผลที่แท้จริงและเชื่อถือได้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ หลังจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านสัมพันธภาพ ที่สูงขึ้นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดประสบการณ์นั้นประกอบไปด้วยกิจกรรมการแสดงละครสร้างสรรค์ ทั้ง 7 กิจกรรม อันได้แก่ 1. การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การใช้จินตนาการ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว

การใช้ทำใบ้ การพูดต้นสด ในการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียน ทั้งนี้การให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายในส่วนต่างๆ อยู่ตลอดเวลา จึงเกิดความสุขและความสนุกสนานจากกิจกรรมที่ครูจัดเตรียม เช่น เกม วีดีโอ วีดีทัศน์ ภาพ อุปกรณ์ต่างๆ รวมไปถึงทักษะทางการละครทำให้ผู้เรียนได้ฝึกจินตนาการที่แปลกใหม่อย่างเสรี สอดคล้องกับ Maneesaeng (2011) เกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ในด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ทั้งนี้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ที่เป็นรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน ทั้งเป็นวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการในการคิดและจากประสบการณ์ชีวิตของตนเองที่ผ่านมา บนพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในตนเองมากยิ่งขึ้น ที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎี Learning by doing ของ John Dewey ที่ว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์ คือกระบวนการสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ๆ ขึ้น และคล้ายกับแนวคิดของ Lewin Kurt ที่ว่าประสบการณ์จะนำไปสู่การเรียนรู้ได้เมื่อบุคคลเข้าใจความหมายของประสบการณ์นั้น และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองหรือกลุ่ม (Sathitwarathorn & Mina, 2019, p.11)

สรุปก็คือการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้ละครสร้างสรรค์ คือการพัฒนาผ่านกระบวนการสร้างความรู้จากประสบการณ์ ความสนใจในตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

ซึ่งกระบวนการพัฒนาผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผู้วิจัยยังค้นพบว่า การที่ผู้เรียนได้ทำการแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาผ่านการได้รับเป็นตัวละคร ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นการถึงการแสดงแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง น้ำเสียงในการเจรจา แววตาและการกระทำ จะเห็นสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนได้รู้จักเข้าใจ เรียนรู้พฤติกรรมของคนรอบข้างแล้ว ผู้เรียนมีความเข้าใจความรู้สึกของตนเอง ยอมรับและสามารถแสดงความรู้สึกออกมาได้อย่างเหมาะสมและยังสะท้อนเพิ่มเติมถึงการที่ผู้เรียนรู้จักวิธีการแก้ไขและเรียนรู้จากผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ของตนเอง การเห็นใจการให้อภัย และแสดงออกได้อย่างชัดเจนเมื่อได้รับการช่วยเหลือ มีความสอดคล้องกับ Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2000) และสอดคล้องกับ Rordmanee (2013) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ได้เป็นอย่างดีจะเห็นได้จากสีหน้า ท่าทาง การแสดงออกด้วยรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ซึ่งเป็นตัวที่บ่งบอกให้เห็นถึงการการพัฒนาอย่างชัดเจน นอกจากนี้การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน พัฒนาทักษะสังคม การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม รู้จักอารมณ์ของตนเอง รู้จักเห็นอกเห็นใจคนอื่น กล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นั้นเด็กต้องฝึกให้ทดลองการเรียนรู้ มีการปฏิบัติ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Garder ที่ว่า การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นเป็นความสามารถในการรับรู้ อารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (Lertphan, 2005 p.26)

สรุปได้ว่า ละครสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่มีความหลากหลายและสามารถเป็นอีกทางเลือกหนึ่งใช้ในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ หรืออาจจะกล่าวได้ว่า กระบวนการที่มีความหลากหลายเป็นทางเลือกที่สามารถสร้างมนุษย์ให้สมบูรณ์ได้ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจได้อย่างแท้จริง ที่ส่งผลต่อการนำไปต่อยอดถึงการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ ผลจากการวิจัยที่พบเจออย่างชัดเจนว่า การเรียนรู้จดจำสำคัญมาจากตัวผู้เรียน หากตัวผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจเป็นเบื้องต้นแล้วนั้น ก็เสมือนเป็นประตูที่เปิดเพื่อรับการพัฒนาด้านอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ควรมีความหลากหลายด้านสิ่งของวัสดุรวมถึงความปลอดภัยต่อผู้ร่วมกิจกรรม
2. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตื่นเต้น กระตือรือร้นและให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ก่อนการใช้ละครสร้างสรรค์ผู้วิจัยควรมีการฝึกทักษะกระบวนการแสดงละครเบื้องต้นกับผู้เรียนก่อนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะได้ดีขึ้นเมื่อนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปใช้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำละครสร้างสรรค์ไปพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ กับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ
2. ควรมีการส่งเสริมในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ กับทุกช่วงวัยในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ

References

- Chuengwiwatthanaporn, P. (2003). **Research Report on the Use of Creative Dramas in the Development of Learners**. Bangkok : Office of Educational Standards and Learning Development, Office of the Education Council Secretariat, Ministry of Education.
- _____. (2004). **Creative Drama for Children**. Bangkok : Academic Quality Development.
- Damrung, P. (2014). **Applied Drama: Use of Drama for Development**. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- _____. (2004). **Drama for Youth**. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2000). **Handbook of Emotional Intelligence (Revised version)**. Bangkok : The Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- _____. (2007). **EQ: Emotional Intelligence**. (4 Th Ed.). Nonthaburi : Mental Health Development Office, Department of Mental Health.
- Kasemsuk, S. (1992). **Teaching Social Skills in the Classroom in Elementary School**. Bangkok : Curriculum and Instruction Program, Srinakharinwirot University.
- Lertphan, S. (2005). **Effect of Development of Social Skills in Building Relationships with Others of Early Childhood Using Local Play Activities**. Master's Thesis, Educational Psychology Program, Mahasarakham University.
- Maneesaeng, J. (2011). **Effects of Creative Drama Using Achievement in Creative Drama Skills, Group Process, and Satisfaction with Creative Drama through Teaching Methods of Mathayomsuksa 3 Students**. Curriculum and instruction, Thaksin University.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). **National Education Act 2010**. (2 nd ed.). Bangkok : Prikwarn Graphic.

Rordmanee, S. (2013). **Relationship Building and Communication for Therapy**. Bangkok : Phaksuporn Printing.

Sathitwarathorn, N. & Mina, P. (2019). **Activity Guide Techniques for Learning through Theater Activities, Skill-Building in the 21st Century**. Bangkok : Arts Printing.